

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 29. april 2005
Kontor: Civilkontoret
Sagsnr.: 2005-5432-0002
Dok.: CAG40167

OVERSIGT OVER HØRINGSSVAR vedrørende Det Dyreetiske Råds udtalelse om katte

1. Indledning

Udtalelsen har været sendt i høring hos:

Alle Dyrs Ret, Amtsrådsforeningen, Boligselskabernes Landsforening, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Landbrug, Dansk Industri, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Racekatte Klub (DARAK), Den Danske Dyrlægeforening, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Det Veterinære Sundhedsråd, Direktoratet for FødevarerErhverv, Dyrefondet, Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnsforeningen Freja, DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsUdvalg (DOSU), Dyreværnsrådet, Felis Danica, Forbrugergruppen for Dyrevelfærd, Forbrugerrådet, Fødevaredirektoratet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Inges Kattehjem, Jysk Racekatte Klub (JYRAK), Katteklubben, Kattens Værn, Kommunernes Landsforening, Landbrugsraadet, Miljøministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Politidirektøren i København, Politimesterforeningen, Racekatten, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Samarbejdende Dyreværnsforeninger i Danmark, Scandinavian Cat Protection Society, Skatteministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Socialministeriet, Vildtforvaltningsrådet, WSPA og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra følgende myndigheder og organisationer:

Amtsrådsforeningen, Danmarks Jægerforbund, Dansk Land- og Strandjagt af 1991, Dansk Skovforening, Den Danske Dyrlægeforening, Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnsrådet, Felis Danica, Forbrugerrådet, Gruppen For Dyrevelfærd, Inges Kattehjem, Kattens Værn, Kommunernes Landsforening, Landbrugsraadet (tillige på vegne af Dansk Landbrug), Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (tillige på vegne af Fødevarerstyrelsen), Politidirektøren i København, Politimesterforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolicechefen, Skatteministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Socialministeriet og Vildtforvaltningsrådet.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringsvar.

2. Generelle bemærkninger til udtalelsen

Amtsrådsforeningen, Politimesterforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolicechefen, Skatteministeriet og Socialministeriet har ikke haft bemærkninger til udtalelsen.

Forbrugerrådet har meddelt, at rådet af ressourcemæssige årsager ikke har mulighed for at forholde sig til udtalelsen.

Dyreværnsrådet, Felis Danica, Inges Kattehjem og Kattens Værn har tilkendegivet en overordnet positiv holdning til udtalelsen.

Danmarks Jægerforbund, Dansk Skovforening, Gruppen for Dyrevelfærd, Kommunernes Landsforening, Skov- og Naturstyrelsen og Vildtforvaltningsrådet har tilkendegivet en overordnet negativ holdning til udtalelsen.

Landbrugsraadet (tillige på vegne af Dansk Landbrug) finder generelt, at udtalelsen er afbalanceret. Landbrugsraadet anfører endvidere, at eftersom Vildtforvaltningsrådet repræsenterer relevante parter på natur- og vildtforvaltningsområdet, og diskussionen her således vil være relevant for den videre stillingtagen, vil Landbrugsraadet vente med at kommentere disse aspekter i Det Dyreetiske Råds udtalelse til efter Vildtforvaltningsrådets møde den 7. december 2004. (Justitsministeriet har ikke modtaget et sådant supplerende høringsvar fra Landbrugsraadet).

Den Danske Dyrlægeforening er stort set enig med Det Dyreetiske Råds anbefalinger. Foreningen er dog uenig i rådets tøvende stillingtagen til en egentlig lovgivning på området, ligesom den heller ikke er enig i det af rådet foreslåede frivillighedsprincip, når det gælder mærkning af katte.

Politidirektøren i København bemærker, at spørgsmålet om, hvorledes samfundet bør forholde sig til herreløse katte og generende ejerkatte først og fremmest er et politisk spørgsmål. Politiets og anklagemyndighedens interesse i sagen kan således indskrænkes til en stillingtagen til even-

tuelle overtrædelser af dyreværnsloven og til en mulig belastning af politiet i forbindelse med anmeldelser om generende katte og i tilknytning hertil til nabostridigheder og selvtægt. Hvis alle kommuner kan pålægges en pligt til at sørge for at indfange og aflive de herreløse katte, der er til gene, vil dette efter Politidirektøren i Københavns opfattelse formentlig løse en del problemer. Der vil dog fortsat være problemer i relation til ejerkatte, der kan være generende for ejerens naboer, idet kattene færdes overalt.

Dansk Land- og Strandjagt af 1991 er enige i mange af synspunkterne i udtalelsen. Efter foreningens opfattelse bærer udtalelsen imidlertid præg af et markant urbant synspunkt på katte. Udtalelsen mangler endvidere i højere grad konkrete foranstaltninger for katte, der antræffes i skove og på markeder langt fra menneskeboliger. Endvidere finder foreningen, at de foreninger, der har ”beskyttelse af katte” i deres fundats, selv må betale for de nævnte programmer, således at det ikke skal belaste almindelige skatteborgere.

Dyrenes Beskyttelse undrer sig over fraværet af egentlige etiske overvejelser i udtalelsen. Det Dyreetiske Råds anbefalinger løser endvidere efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse ikke de problemer, som foreningen har i dens daglige arbejde. Dyrenes Beskyttelse havde forventet, at rådet i sin udtalelse tog udgangspunkt i at løse de velfærdsmæssige problemer, der ifølge foreningen eksisterer for katte, og som foreningen meget ofte bliver konfronteret med.

Skov- og Naturstyrelsen finder det problematisk, at udtalelsen kun referer til gener i forhold til mennesker, hvorimod den ikke behandler gener i forhold til den øvrige natur.

Danmarks Jægerforbund finder, at den eksisterende lovgivning vedrørende katte er tilfredsstillende og hensigtsmæssig i det omfang, at lovgivningen bliver overholdt af befolkningen og kontrolleret af myndighederne. Danmarks Jægerforbund anbefaler derfor, at der ikke foretages grundlæggende ændringer i kattens juridiske status eller i lovgivningen om katte.

3. Bemærkninger til Det Dyreetiske Råds enkelte anbefalinger

3.1. Kommunernes pligt til at udarbejde handlingsplaner – forvaltningen af herreløse katte

Danmarks Jægerforbund støtter udarbejdelsen af handlingsplaner i kommunerne som udtryk for en konsekvent forvaltningslinje, der har som overordnet mål, at katte ikke optræder frit i naturen.

Felis Danica finder, at ansvaret for de herreløse katte bør være placeret entydigt hos kommunerne.

Kattens Værn finder, at der er behov for at placere et ansvar både overfor katteejerne og kommunerne for så vidt angår de herreløse katte. Kattens Værn oplyser i den forbindelse, at foreningen igennem flere år har serviceret omkring 60 kommuner. Foreningen er fortsat indstillet på at udføre dette arbejde, selv om foreningens midler, som alene fremkommer gennem arv og frivillige bidrag, sætter sine naturlige begrænsninger for dette arbejde.

Den Danske Dyrlægeforening er enig med Det Dyreetiske Råd i, at kommunerne må påtage sig ansvaret for overvågningen af herreløse katte og de hermed forbudne udgifter. Dyrlægerne vil i den forbindelse gerne bistå kommunerne i arbejdet – dog ikke uden betaling.

Dyrenes Beskyttelse finder, at Det Dyreetiske Råds anbefaling om udarbejdelse af kommunale handlingsplaner ikke er tilstrækkelig detaljeret. Det fremgår således ikke klart af rådets udtalelse, hvad kommunerne præcist skal forpligtes til ud over at sikre et beredskab og udarbejde en handlingsplan. Der er i udtalelsen ikke anført noget om handlingsplanernes indhold, ligesom Det Dyreetiske Råd heller ikke kommer med forslag til, hvad kommunerne skal gøre, hvis borgerne henvender sig med konkrete problemer med katte. Dyrenes Beskyttelse finder, at kommunernes ansvar for at tage sig af herreløse katte skal fastlægges i lovgivningen, idet foreningen ellers frygter, at der ikke vil komme til at ske meget. Efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse bør det i den forbindelse endvidere være en kommunal opgave at træde til og hjælpe foderværter i de tilfælde, hvor bestanden af fodrede katte bliver meget stor, idet foderværterne ofte er mindrebemidlede personer.

Dyrenes Beskyttelse finder endvidere, at der er behov for at gøre en indsats over for de katte, som har et tilhørsforhold, men som ikke er mærket og registreret. Efter foreningens opfattelse bør det således være forbudt for private at indfange katte ved brug af tvang eller særlige instrumenter uden særskilt godkendelse fra kommunen. Endvidere bør kommunerne forpligtes til at fremlyse katte, så en ejer/besidder får mulighed for at melde sig – i hvilken forbindelse det bør være muligt at kræve af ejeren/besidderen, hvis han/hun melder sig, at katten bliver mærket og registreret. Kommunerne bør endvidere forpligtes til at indgå aftaler med f.eks. dyreværnsorganisationer om formidling af de katte, der er egnet hertil. Endelig ser foreningen gerne, at der bliver taget initiativ til oplysningskampagner, der opfordrer katteejere til at erkende deres ansvar for de katte, som de fodrer, og f.eks. få dem mærket og registreret.

Dansk Skovforening finder ikke, at der er basis for at pålægge samtlige kommuner en pligt til at udarbejde en handlingsplan, der inddrager både mulighed for programmer med neutralisering og genudsætning og mulighed for aflivning. Efter foreningens opfattelse skal dette bl.a. ses i lyset

af, at eventuelle handlingsplaner givetvis alligevel vil komme til at afspejle de forskelle og lokale vilkår, der allerede i dag eksisterer kommunerne imellem. Foreningen går i den forbindelse ud fra, at man dér, hvor der er lokale problemer, netop løser disse lokalt. At etablere og finansiere et beredskab er derfor efter Dansk Skovforenings opfattelse overflødig, når det i udtalelsen samtidig anføres, at der ikke generelt er problemer.

Kommunernes Landsforening finder ikke, at der er hjemmel i miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om skadedyr og/eller offentlig hygiejne til at pålægge kommunerne en forpligtelse til at udarbejde en handlingsplan i forhold til herreløse katte, der enten er forhutlede og syge eller er til gene for mennesker. Efter Kommunernes Landsforenings opfattelse vil en realisering af Det Dyreetiske Råds anbefalinger på dette punkt derfor kun kunne realiseres med en ændring af dyreværnsloven. Ifølge Kommunernes Landsforening er det i øjeblikket kun få steder, at kommunerne bruger ressourcer på reguleringen af bestanden af vilde katte og/eller bortløbne huskatte. Indsatsen består i disse kommuner typisk i, at kommunen har indgået en aftale med en private dyre- eller katteværnsorganisation, som kommunens borgere henvises til, hvis de mener sig generet af vilde katte. Det vil derfor medføre en ekstraudgift for landets kommuner, hvis de skal pålægges at udarbejde de af Det Dyreetiske Råds foreslåede handlingsplaner. Størrelsen af ekstraudgiften kan vanskeligt vurderes – men efter Kommunernes Landsforenings opfattelse vil en handlingsplan koste mindst 50.000 kr. Hertil kommer udgifter til gennemførelse af handlingsplanen. Det bør derfor efter Kommunernes Landsforenings opfattelse nøje overvejes, hvorvidt generne er så væsentlige, at de står mål med de udgifter en gennemførelse af Det Dyreetiske Råds anbefaling vil medføre.

3.2. Mærkning og registrering af katte

Kattens Værn er enige med Det Dyreetiske Råd i, at det ikke skal være lovpligtigt at mærke og registrere katte. Det er efter Kattens Værn ikke en realistisk mulighed alene af den grund, at det vil være uhyre svært at skelne imellem de forskellige typer af katte. Kattens Værn ser dog gerne, at der – måske via forsikringsordninger – foretages en bearbejdelse af folks holdninger således, at de lader deres kat mærke og registrere.

Felis Danica støtter, at det skal være frivilligt at registrere sin kat i et kommende fælles register. Herudover oplyser foreningen, at der i foreningens regi allerede er truffet beslutning om, at alle foreningens opdrættere fra 1. januar 2007 skal have mærket deres avlsdyr. Foreningen vil nu imidlertid – set i lyset af Det Dyreetiske Råds udtalelse – overveje, hvorvidt man generelt skal stille krav om, at alle foreningens racekatte er mærkede.

Landbrugsraadet (tillige på vegne af Dansk Landbrug) er enig med Det Dyreetiske Råd i, at der ikke bør være krav om mærkning og registrering af katte. Det bør således være op til den enkelte ejer at bestemme dette, idet mærkningens primære formål må være at sikre, at eventuelle bortkomne katte kan komme tilbage til deres ejere.

Den Danske Dyrlægeforening er uenig med Det Dyreetiske Råd i, at det bør være frivilligt, hvorvidt man ønsker at mærke sin kat. Foreningen finder endvidere, at chipmærkning er en mere sikker og mere permanent mærkningsform sammenlignet med tatovering, selv om chipmærkning kræver, at der er adgang til elektronisk aflæsning. Det må ifølge foreningen endvidere forventes, at efterhånden som adgangen til chiplæsere bliver mere udbredt, vil tatovering helt blive afløst af chipmærkning. Registreringen bør efter foreningens opfattelse naturligvis sikres i forbindelse med mærkningen, og dyrlægerne vil – forudsat at der findes et fælles katteregister – kunne foretage denne, ligesom det i dag sker ved mærkning af hunde.

Dyrenes Beskyttelse finder det afgørende nødvendigt, at der bliver et lovkrav om, at alle katteejere skal registrere deres katte i ét enkelt katteregister i forbindelse med, at kattene bliver mærket. Dette vil efter foreningens opfattelse sikre, at katteejerne kan fastholdes på deres ansvar. Dyrenes Beskyttelse finder det således helt uholdbart, at der i dag er to registre. Endvidere finder Dyrenes Beskyttelse ikke, at det skal være muligt for katteejere at frasige sig ejerskabet ved at afmelde katten i katteregisteret. Selve etableringen af registeret skal efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse ske ved lov, ligesom det skal sendes i offentligt udbud. Den bedste løsning vil i øvrigt efter foreningens opfattelse være et samlet hunde- og katteregister.

3.3. Neutralisering eller aflivning af overskydende kattekillinger

Inges Kattehjem finder ikke, at det bør overlades til den enkelte katteejer eller fodervært at vurdere, hvorvidt man ønsker at neutralisere katte eller aflive eventuelle overskydende killinger. Inges Kattehjem finder det endvidere etisk forkert at regulere en bestand ved at slå ihjel.

Et synspunkt, der støttes af **Felis Danica** og **Gruppen for Dyrevelfærd**.

Gruppen for Dyrevelfærd finder endvidere, at det bør overvejes om ikke et beskedent beløb i forbindelse med køb/salg fra hold og opdræt af katte kan medfinansiere neutralisering af katte til omsorg for og begrænsning af bestanden af katte.

3.4. Lovgivningen om katte

Dyrenes Beskyttelse finder, at Det Dyreetiske Råds anbefaling om, at de berørte myndigheder og organisationer bør udarbejde f.eks. pjecer eller andet informationsmateriale, der samler de relevante oplysninger om reglerne for katte kræver, at f.eks. dyreværnsorganisationerne tolker lovgivningen rigtigt, og at Justitsministeriet, Fødevareministeriet og Miljøministeriet sørger for at samordne deres opgaver, så alle relevante områder dækkes. Hvis disse myndigheder alligevel skal ofre tid og ressourcer på dette, bør der efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse i stedet startes en proces, der fører frem til, at lovgivningen vedrørende katte bliver samlet, ligesom katte (og hunde) tages ud af mark- og vejfredsloven.

Den Danske Dyrlægeforening finder, at der er basis for en lovgivningsmæssig ramme for hold og forvaltning af katte. Der er således efter foreningens opfattelse et klart behov for i lovgivningen at få fastslået ejerskab og ansvar for katte.

Landbrugsraadet (tillige på vegne af Dansk Landbrug) støtter Det Dyreetiske Råds opfattelse af, at katte ikke er retsløse, men anser det samtidig for hensigtsmæssigt at samle lovgivningen vedrørende katte i ét regelsæt. Dette vil betyde større overskuelighed, ligesom det vil kunne lette administrationen af reglerne.

Inges Kattehjem finder ikke, at det er muligt at lave ens regler for alle katte.

3.5. Mark- og vejfredsloven, herunder forbud mod at skyde katte

Kattens Værn, Felis Danica og Gruppen for Dyrevelfærd støtter Det Dyreetiske Råds anbefalingen om, at det skal være forbudt at skyde katte.

Gruppen for Dyrevelfærd finder dog ikke, at dette forbud skal være totalt. Det bør efter foreningens opfattelse således fortsat være tilladt at skyde katte, hvis aflivning skønnes nødvendigt, og indfangning er forsøgt uden held. Der skal dog efter Gruppen for Dyrevelfærds opfattelse i sådanne tilfælde altid indhentes en tilladelse til skydningen. Foreningen mener, at kun personer, der er uddannet i at aflive dyr, må aflive katte.

Dyrenes Beskyttelse finder, at mark- og vejfredsloven giver problemer for kattene ved at åbne mulighed for, at private kan indfange katte, der færdes på deres ejendom. Hvis private indfanger katte med fælder er der f.eks. ingen garanti for, at fælderne er rigtigt udformet, bliver anvendt korrekt eller bliver tilset med den hyppighed, som de skal. Det bør derfor efter foreningens opfattelse være forbudt for private at indfange katte, hvis det kræver brug af særlige instrumenter.

Politidirektøren i København finder, at for at forhindre overtrædelser af dyreværnsloven er det nødvendigt med lovregler, der gør det muligt for eventuelle plagede naboer til katteejere at kunne gribe ind med lovlige midler, således som muligheden er ifølge mark- og vejfredslovens § 14. Det bør endvidere være muligt at udstede bøder til katteejeren, jf. samme lovs § 13. Hvis man fjerner disse regler, risikerer man efter Politidirektøren i Københavns opfattelse en udvidet brug af selvtægt og aflivninger i strid med dyreværnsloven. Hvorvidt aflivning bør ske ved skydning eller på anden måde, må ifølge Politidirektøren i København afgøres af dyrlæger, der bedst ved, hvilke metoder der er bedst for katten. En regel om, at katten kun kan indfanges og afleveres hos en dyrlæge til aflivning, vil efter Politidirektøren i Københavns opfattelse næppe være tilstrækkelig, da indfangning kan være umulig, ligesom dyrlægen vil kræve betaling af den, der kommer med katten. Det kan også tænkes, at en dyrlæge slet ikke vil medvirke til en aflivning, medmindre ejeren har givet samtykke hertil.

Skov- og Naturstyrelsen anfører, at katte er rovdyr, der jager, selv om de fodres godt hjemme. Katte er således "lystjægere". En gennemførelse af Det Dyreetiske Råds synspunkt om, at det som udgangspunkt ikke længere skal være muligt at skyde katte vil efter Skov- og Naturstyrelsens opfattelse indebære, at katte vil komme til at nyde en unødigt stor beskyttelse i forhold til de øvrige rovdyr, der findes i den danske natur.

Kattes jagt på små pattedyr og fugle udgør ifølge Skov- og Naturstyrelsen ikke en generel trussel mod disse arters overlevelse i Danmark. Katte vil imidlertid lokalt kunne have stor indflydelse på tilstedeværelse af fuglearter, ligesom det efter Skov- og Naturstyrelsens opfattelse ikke kan udelukkes, at katte kan være en trussel mod fåtallige arter. Herudover vil kattes jagt ifølge Skov- og Naturstyrelsen betyde, at der alt andet lige vil blive et mindre fødegrundlag for de hjemmehørende, vildtlevende rovdyr. Kattes tilstedeværelse betyder således efter Skov- og Naturstyrelsens mening, at der et mindre antal vildtlevende rovdyr i naturen end der ellers ville have været.

Skov- og Naturstyrelsen finder på den baggrund, at huskatten ikke bør betragtes som en hjemmehørende art i den danske fauna/natur. Efter Skov- og Naturstyrelsens opfattelse har Det Dyreetiske Råd ikke anført argumenter, der kan begrunde ændringer i den eksisterende retstilstand, hvorefter det i visse tilfælde er tilladt at skyde katte. Der bør derfor også fremover være mulighed for at regulere katte i naturen, ligesom der er behov for at intensivere en forebyggende indsats mod katte i naturen.

Et synspunkt som støttes af **Vildtforvaltningsrådet, Danmarks Jægerforbund, Dansk Skovforening og Dansk Land- og Strandjagt af 1991.**

3.6. Krav til erhvervsmæssigt hold og opdræt af katte

Dansk Skovforening finder det rimeligt, at der udarbejdes regler for erhvervsmæssigt hold af katte i lighed med de regler, der eksisterer for hunde. Foreningen kan i den forbindelse tilslutte sig Det Dyreetiske Råds anbefalinger til indholdet af sådanne regler.

Felis Danica finder, at Det Dyreetiske Råds anbefalinger vedrørende krav til hold og opdræt af katte er relevante. Foreningen er dog en smule forbeholden over for rådets anbefaling om, at der bør stilles krav til personalet, idet langt størstedelen af de ”erhvervsmæssige” hold af katte, der findes i Danmark i dag, er ren hobbyvirksomhed med mellem et eller tre kuld kattekillinger om året, hvor der næppe er mere end en enkelt person eller allerhøjest familien, der tager sig af opdrættet. Der eksisterer således ikke et eneste momsregistreret ”katteri” i Danmark.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (tillige på vegne af Fødevarestyrelsen) er enig i Det Dyreetiske Råds anbefaling om, at der bør fastsættes en aldersgrænse på 12 uger for overdragelse af kattekillinger (medmindre særlige forhold gør sig gældende). Efter ministeriets opfattelse vil det dog være hensigtsmæssigt tillige at forbyde indførsel af killinger under 12 uger for at forhindre, at der opstår lignende problemstillinger som dem, der var årsag til den nylige ændring af bekendtgørelsen om forbud mod overdragelse af hundehvalpe.

Den Danske Dyrlægeforening savner videnskabelig dokumentation for, at killinger skal være minimum 12 uger gamle, før de må videreformidles.

3.7. Generelle krav til hold af katte, herunder indendørs hold af katte og begrænsning i antallet af katte i en husstand

Gruppen for Dyrevelfærd mener, at det er uacceptabelt at holde dyr uden, at de har adgang til det fri. Foreningen tager således skarpt afstand fra, at katte holdes i stalde for at fange mus og rotter uden mulighed for at komme ud. Endvidere tager foreningen afstand fra, at katte holdes i bur og/eller små rum. Efter foreningens opfattelse bør der sættes grænser for tætheden af katte i en enkelt husstand ved hjælp af krav til arealer, faciliteter, muligheder for udfoldelse, muligheder for ikke at være tæt sammen med andre katte og/eller mennesker uden at skulle løbe væk hjemmefra (hvis det er muligt) og dermed øge antallet af herreløse katte.